

Аналітичний департамент Національного рейтингового агентства «Рюрік» проаналізував статистичну інформацію ринку основних небанківських фінансових послуг України за підсумками 9 місяців 2017 р. Проведений аналіз дозволив зробити нижченаведені висновки.

Ринок страхування. За підсумком 9 міс. 2017 року загальна кількість функціонуючих страхових компаній склала 296, серед яких 34 СК «life» та 262 СК «non-life». Кількість компаній на страховому ринку України тривалий час демонструє тенденцію до зменшення, за 9 місяців 2017 року в порівнянні з аналогічним періодом попереднього року їх кількість скоротилася на 27 СК.

Обсяг валових страхових премій, отриманих страховиками і перестраховиками протягом 9 міс. 2017 року склав 31,39 млрд. грн., що на 26,35% перевищує аналогічний показник за підсумком 9 міс. 2016 року.

Переважає кількість страхових премій (65%) надійшла від юридичних осіб, включаючи перестраховувальників. Водночас, частка валових премій від фізичних осіб також є вагомою. За підсумком 9 міс. 2017 року сума отриманих страховиками валових премій з видів страхування, інших, ніж страхування життя склала 29,37 млрд. грн. (або 94% від загальної суми страхових премій), а зі страхування життя – 2,02 млрд. грн. (6%).

Обсяг чистих страхових премій за підсумком 9 міс. 2017 року склав 20,79 млрд. грн., що відповідає 66% валових страхових премій. Сума валових страхових премій за підсумком 9 міс. 2017 р. збільшилася порівняно з аналогічним періодом 2016 року на 26%, чисті страхові премії збільшилися на 6%.

За підсумком 9 міс. 2017 року найбільше чистих страхових премій надійшло від автострахування (34% загального обсягу), що продовжує залишатись одним з найбільш популярних видів страхування незважаючи на несприятливу економічну кон'юнктуру та низький рівень платоспроможності населення. На другому та третьому місцях в структурі валових чистих премій, – медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)(10%) та надходження від страхування життя (10%).

Середній рівень чистих страхових виплат (відношення чистих страхових виплат до чистих страхових премій) станом на 01.10.2017 р. становив 34,4% (станом на 01.10.2016 р. – 30,9%). Найвищим за 9 міс. 2017 р. був рівень чистих страхових виплат зі страхування фінансових ризиків (81,5%), що

пояснюється: в першу чергу погіршенням платоспроможності українських позичальників та зниженням їх можливостей щодо обслуговування взятих на себе кредитних зобов'язань; страхуванням доходів або прибутку в результаті невиконання або неналежного виконання контрагентами умов укладених контрактів, а також необхідністю страхування валютних ризиків у зв'язку з коливанням валютних курсів.

Протягом аналізованого періоду обсяг страхових резервів збільшився на 12% та станом на 01.10.2017 р. складав 21,80 млрд. грн. Серед іншого, зростання сукупного обсягу резервів спричинене девальвацією національної валюти та переоцінкою залишків валютних активів.

В складі сукупних страхових резервів страхових компаній України продовжують переважати банківські вклади. Станом на 01.10.2017 р. на цю складову припадало 43% їх загального обсягу.

Ринок послуг небанківських кредитних установ. Станом на 01.10.2017 р. у Державному реєстрі фінансових установ налічувалось 426 кредитних установ, серед яких 397 кредитних спілок та 29 юридичних осіб публічного права. З початку 2017 року кількість кредитних установ зменшилося на 125 одиниць (-22,5%) .

Обсяг кредитного портфеля кредитних спілок станом на 01.10.2017 р. перевищував обсяг залучених депозитних внесків більш ніж вдвічі. Так, за підсумком 9 міс. 2017 року сума кредитів, наданих членам кредитних спілок, відповідала 1,91 млрд. грн., водночас збільшившись на 3% у порівнянні з аналогічним періодом попереднього року. Середній розмір кредиту на одного члена кредитної спілки, який має кредит, відповідав 13,6 тис. грн. (12,1 тис. грн. за результатом 9 міс. 2016 року).

За підсумком 9 міс. 2017 року на депозитних рахунках членів кредитних спілок обліковувалось вкладів на загальну суму 904,3 млн. грн. Середня сума внесків на депозитні рахунки на звітну дату відповідала 41,1 тис. грн. (34,1 тис. грн. за підсумком 9 міс. 2016 року).

Із загальної кількості кредитних спілок, які подали звітні дані за 9 міс. 2017 року, 286 кредитних спілок (96,96%) надали кредити членам спілки. У 144 кредитних спілок (50,3%) середній показник по наданих кредитах на одного позичальника менший за 10,0 тис. грн.

Ринок фінансового лізингу. За підсумком 9 міс. 2017 року, згідно з даними Переліку юридичних осіб,

які мають право надавати фінансові послуги та перебувають на обліку в Нацкомфінпослуг, в Україні існувало 193 юридичних осіб – лізингодавців; до Державного реєстру фінансових установ станом на 01.10.2017 р. було внесено інформацію про 408 фінансових компаній, що надають послуги фінансового лізингу

В цілому, за результатом 9 міс. 2017 року фінансовими компаніями та юридичними особами, які не мають статусу фінансових установ, але можуть згідно із законодавством надавати фінансові послуги, було укладено 5 743 договорів фінансового лізингу на суму 9,33 млрд. грн. Сукупна вартість об'єктів лізингу, що є предметом укладених договорів, відповідає 7,51 млрд. грн.

Станом на 01.10.2017 р. сукупна вартість чинних договорів фінансового лізингу становила 24,14 млрд. грн. Близько 99,4% усіх послуг фінансового лізингу надавалося юридичними особами – суб'єктами господарювання, які не є фінансовими установами.

Ринок послуг факторингу. Станом на 01.10.2017 р. в Державному реєстрі фінансових установ містилася інформація про 516 фінансових компаній, які мають право надавати послуги факторингу. Протягом 9 міс. 2017 року фінансові компанії уклали 21 090 договорів факторингу на загальну суму 22,40 млрд. грн., виконали 19 635 договорів на суму 22,31 млрд. грн. Чинними на кінець III кв. 2017 року залишалось 26 552 договорів факторингу.

Ринок послуг ломбардів. Станом на 01.10.2017 р. до Державного реєстру фінансових установ було внесено інформацію про 427 ломбардів, що на 40 менше, ніж за підсумком аналогічного періоду 2016 року (467 установ). Середньозважена річна процентна ставка за фінансовими кредитами ломбардів за 9 міс. 2017 року становила 192,6% (189,2% станом на 01.10.2016 р.). Середній розмір кредитів, наданих ломбардами, за підсумком 9 міс. 2017 року становив 1 351,3 грн.

Ринок недержавного пенсійного забезпечення. Станом на 01.10.2017 р. в Державному реєстрі фінансових установ містилася інформація про 64 недержавних пенсійних фондів та 22 адміністратори НПФ (64 НПФ та 22 адміністратори за підсумком III кв. 2016 року).

Станом на 01.10.2017 р. кількість учасників НПФ становила 840,1 тис. осіб (станом на 01.10.2016 р. – 833,0 тис. осіб). Обсяг пенсійних виплат за 9 міс. 2017 р. (одноразові та на визначений строк) склав 711,5 млн. грн., що на 17,0% перевищує

результат аналогічного періоду 2016 року. Сума одноразових виплат збільшилась на 9,3%, пенсійних виплат на визначений строк – на 49,2%.

Аналітичний департамент НРА «Рюрік» на регулярній основі відслідковує та аналізує поточний стан та тенденції розвитку ринку небанківських фінансових послуг України, що знаходить своє відображення у відповідних щоквартальних оглядах.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі офіційних даних Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (режим доступу: www.dfp.gov.ua).

Повна версія аналітичного огляду ринку небанківських фінансових послуг України розміщена у вільному доступі на офіційному сайті Агентства (www.rurik.com.ua).

Відповідальний аналітик:

Рагулін Іван Миколайович, тел. +38 (044) 489-87-33

ТОВ «РЮРІК»
□ 04053 Україна, м. Київ, вул. Січових Стрільців, 52-А
+38 (044) 383-04-76
e-mail: info@rurik.com.ua
www.rurik.com.ua